

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### (1) ΓΕΝΙΚΑ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                        |                                      |                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|
| <b>ΣΧΟΛΗ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Επιστημών Ζωής και Υγείας              |                                      |                           |
| <b>ΤΜΗΜΑ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Επιστημών Υγείας                       |                                      |                           |
| <b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1 <sup>ος</sup> Κύκλος                 |                                      |                           |
| <b>ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | IMPH-401                               | <b>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>               | 4ο έτος / 8ο εξάμηνο      |
| <b>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Φαρμακευτική Πρακτική II               |                                      |                           |
| <b>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b><br><i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i> |                                        | <b>ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b> | <b>ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                        | 2 θεωρία                             | 6                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                        | 2 εργαστήριο                         |                           |
| <i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>                                                                                                                                                                                                  |                                        |                                      |                           |
| <b>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b><br><i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>                                                                                                                                                                                                                      | Ειδίκευσης / Ανάπτυξης δεξιοτήτων      |                                      |                           |
| <b>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | IMPH-200, IMPH-365, IMPH-366, IMPH-400 |                                      |                           |
| <b>ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ελληνική                               |                                      |                           |
| <b>ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                        |                                      |                           |
| <b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                        |                                      |                           |

### (2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

#### Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Αναπτύξουν περαιτέρω τις δεξιότητες στη διαβούλευση, την επίλυση προβλημάτων και την επικοινωνία μέσω πρακτικής εφαρμογής, στην πράξη.
- Κατανοήσουν το ρόλο τους ως φαρμακοποιοί στην προαγωγή της υγείας και στην κοινωνική φροντίδα.
- Αξιοποιούν και εφαρμόζουν κατευθυντήριες κλινικές οδηγίες, πρωτόκολλα και πρακτικές βασισμένες σε αποδεικτικά στοιχεία.
- Κατανοήσουν και συζητήσουν τη διαχείριση ασθενειών στο περιβάλλον του κοινοτικού φαρμακείου..
- Προσδιορίζουν τη σημασία των νέων τεχνολογικών εξελίξεων στη φαρμακευτική και την πρακτική της.
- Εφαρμόζουν την ασφαλή χορήγηση των φαρμάκων.
- Εφαρμόζουν και να εξηγούν την ορθή χρήση συνταγογραφούμενων και μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων μέσω πρακτικής άσκησης σε περιβάλλον εικονικού φαρμακείου.
- Χρησιμοποιούν τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των

ασθενών με τις θεραπευτικές αγωγές, διασφαλίζοντας αποτελεσματική επικοινωνία και υποστήριξη για τη βελτιστοποίηση των θεραπευτικών αποτελεσμάτων.

#### Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών  
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις  
Λήψη αποφάσεων  
Αυτόνομη εργασία  
Ομαδική εργασία  
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον  
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον  
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων  
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα  
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον  
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου  
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής  
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης  
.....  
Άλλες...  
.....

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης, προσαρμογή σε νέες καταστάσεις, λήψη αποφάσεων, αυτόνομη εργασία, ομαδική εργασία, εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

### (3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές θα εκπαιδεύονται σε ομάδες επιλύοντας κατά βάση κλινικά σενάρια.

#### ΜΕΡΟΣ Α:

- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων στο φαρμακείο:
- Παιδιατρικές παθήσεις (προετοιμασία σταθμού 6)
- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων στο φαρμακείο: Γαστρεντερικό Σύστημα I (προετοιμασία σταθμού 6)
- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων στο φαρμακείο: Γαστρεντερικό Σύστημα II (προετοιμασία σταθμού 6)
- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων στο φαρμακείο: Γαστρεντερικό Σύστημα III (προετοιμασία σταθμού 6)
- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων στο φαρμακείο: Αναπνευστικό Σύστημα I (προετοιμασία σταθμού 6)
- Αντιμετώπιση συμπτωμάτων στο φαρμακείο: Αναπνευστικό Σύστημα II (προετοιμασία σταθμού 6)
- Ο ρόλος του φαρμακοποιού στην εγκυμοσύνη και το θηλασμό

#### ΜΕΡΟΣ Β:

- Χρήση του BNF και άλλων μέσων (SmPC, PIL, κατευθυντήριες γραμμές)
- Πρότυπα για τους επαγγελματίες του φαρμακείου / "Ο φαρμακοποιός των επτά αστερών"
- Προηγμένες δεξιότητες επικοινωνίας στο φαρμακείο (σταθμός: 8)
- Τεχνικές γραφής ετικέτας-μάθηση μέσω κλινικών σεναρίων - προετοιμασία του OSCE (σταθμός 4: προϊόντα και σήμανση)
- Ανίχνευση παραγόντων κινδύνου στο φαρμακείο-μάθηση μέσω κλινικών σεναρίων-προετοιμασία του OSCE (σταθμός 5: Έλεγχος παραγόντων κινδύνου στο φαρμακείο) Μάθηση μέσω κλινικών σεναρίων - προετοιμασία του OSCE (διαγνωστικός έλεγχος του διαβήτη στο φαρμακείο κοινότητας)
- Μάθηση μέσω κλινικών σεναρίων - προετοιμασία του OSCE (σταθμός 2: αλληλεπιδράσεις φαρμάκων)
- Μάθηση μέσω κλινικών σεναρίων - προετοιμασία του OSCE (σταθμός 7: Μη συνταγογραφούμενα φάρμακα)
- Μάθηση μέσω κλινικών σεναρίων - προετοιμασία του OSCE (σταθμός 1: ΧΑΠ)
- Υπηρεσίες προσυμπτωματικού ελέγχου (screening) για πρώιμη ανίχνευση χρόνιων νοσημάτων (π.χ. αρτηριακή υπέρταση, διαβήτης, δυσλιπιδαιμία, καρκίνος παχέος εντέρου κ.ά.)
- Υπηρεσίες πρόληψης και προαγωγής υγείας, με παροχή συμβουλών για υγιεινή ζωή, εμβολιασμούς, διακοπή καπνίσματος και διαχείριση παραγόντων κινδύνου
- Συνεχής φαρμακευτική φροντίδα και υποστήριξη στη διαχείριση χρόνιων παθήσεων μέσω ανασκόπησης φαρμακευτικής αγωγής και ενίσχυσης της προσήλωσης

- Ενσωμάτωση theragnostics (θεραγνωστικών εργαλείων) στην καθημερινή πρακτική του κοινοτικού φαρμακείου – χρήση διαγνωστικών μεθόδων και βιοδεικτών για την εξατομίκευση της φαρμακοθεραπείας και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας/ασφάλειας της αγωγής

#### ΜΕΡΟΣ Γ:

- Ο ρόλος του φαρμακοποιού στην αξιολόγηση και διαχείριση των ροών φαρμακευτικών αποβλήτων στο κοινοτικό περιβάλλον
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών για τους ασθενείς με στόχο την προώθηση της περιβαλλοντικά υπεύθυνης χρήσης φαρμάκων
- Διεπιστημονική συνεργασία για την εφαρμογή πρωτοκόλλων βιώσιμης συνταγογράφησης
- Αξιολόγηση παρεμβάσεων φαρμακευτικής φροντίδας τόσο ως προς τα κλινικά όσο και ως προς τα περιβαλλοντικά τους αποτελέσματα

#### ΜΕΡΟΣ Δ:

- Διατμηματικές/Διεπαγγελματικές Ομαδικές Μελέτες Περίπτωσης:
- Φοιτητές φαρμακευτικής, ιατρικής, νοσηλευτικής και φυσικοθεραπείας συνεργάζονται σε προσομοιωμένες κλινικές συναντήσεις με εναλλασσόμενους ρόλους: λήψη ιστορικού, σχεδιασμός φροντίδας, καθορισμός στόχων και συμβουλευτική κατά την έξοδο.
- Συνεδρίες Διεπιστημονικής Ανασκόπησης και Αναστοχασμού:  
Δομημένες συζητήσεις μετά από κάθε προσομοίωση με έμφαση στην επικοινωνία, την κατανομή ρόλων και τις ηθικές διαστάσεις σύνθετων περιπτώσεων (π.χ. διαχείριση οπιοειδών).
- Διεπιστημονικά Κλινικά Συμπόσια (Interprofessional Grand Rounds): Κοινή ανάλυση από φοιτητές φαρμακευτικής και νοσηλευτικής σε πραγματικά περιστατικά με χρήση βιολογικών θεραπειών και βιοομοειδών. Εστίαση σε φαρμακοκινητικά δεδομένα, δοσολογικές προσαρμογές, φροντίδα ασθενών και φαρμακοεπαγρύπνηση.

#### (4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                            |                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b><br><i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Δια Ζώσης                                                                                                                                                                  |                                 |
| <b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b><br><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Χρήση ΤΠΕ<br>Επικοινωνία με Φοιτητές                                                                                                                                       |                                 |
| <b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b><br><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.<br/>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &amp; ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.<br/><br/>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i> | <b>Δραστηριότητα</b>                                                                                                                                                       | <b>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Διαλέξεις                                                                                                                                                                  | 28                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Κλινικές Ασκήσεις                                                                                                                                                          | 36                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Σεμινάρια                                                                                                                                                                  | 28                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Βιωματικά Εργαστήρια                                                                                                                                                       | 26                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Εξετάσεις (συμπεριλαμβανομένου OSCE )                                                                                                                                      | 5                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Αυτόνομη εργασία/μελέτη                                                                                                                                                    | 12                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Συγγραφή εργασιών                                                                                                                                                          | 15                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Σύνολο Μαθήματος</b>                                                                                                                                                    | <b>150</b>                      |
| <b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</b><br><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης<br/><br/>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών,</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Προαγωγή υγείας μέσω από καμπάνιες ευαισθητοποίησης (10%) Κλινική εξέταση OSCE (8 σταθμοί) (20%)<br>Βιωματικά εργαστήρια (10%)<br>Ομαδική επίλυση σεναρίων στην τάξη (10%) |                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p> | <p>Τελική εξέταση 50%</p> <p>Σημ.: *Για όσους αποτυγχάνουν στην 1η κλινική εξέταση (OSCE) που πραγματοποιείται την τελευταία εβδομάδα του εξαμήνου, θα εξετάζονται πάλι πριν από την τελική εξέταση κάθε εξαμήνου (Φθινοπωρινό/Εαρινό). Εάν αποτύχουν και πάλι, το Σεπτέμβριο θα επαναλάβουν και την κλινική εξέταση (OSCE) αλλά και την τελική εξέταση για να περάσουν το μάθημα.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## (5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Joint Formulary Committee British National Formulary 88 (BNF) Pharmaceutical Press Sep 2024-March 2025</li> <li>• Paul Rutter Community Pharmacy Symptoms, Diagnosis and Treatment Churchill Livingstone-Elsevier, 2013, ISBN 978-0-7020-5018-3</li> <li>• Langley, Christopher A; Belcher, Dawn Applied Pharmaceutical Practice – FastTrack Pharmaceutical Press, 2012, 978 0 85711 056 5</li> <li>• J. Winfield, R. M. E. Richards Pharmaceutical Practice Churchill Livingstone, 2004, 0-443-07206-X</li> <li>• Beti Wyn Evans, Laura Kravitz, Nina Walker, Kelly Lefteri Pharmacy OSCEs – A revision guide Pharmaceutical Press, 2013, 978 0 85711 0435</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

